

Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu

I Učesnici, opis situacije

1. Mi, ministri inostranih poslova zemalja članica Evropske unije i Evropske komisije, ministri inostranih poslova Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Mađarske, Rumunije, Ruske Federacije, Slovenije, Bivše jugoslovenske republike Makedonije, Turske, Sjedinjenih Američkih Država, sadašnji predsedavajući Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) i predstavnik Saveta Evrope, koji predstavlja učesnike današnje konferencije o jugoistočnoj Evropi, ministri inostranih poslova Kanade i Japana, predstavnici Ujedinjenih nacija, Visokog komesarijata za izbeglice Ujedinjenih nacija (UNHCR), NATO-a, Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), WEU, Međunarodnog monetarnog fonda, Svetske banke, Evropske investicione banke i Evropske banke za obnovu i razvoj, delujući u skladu sa svojim ovlašćenjima i predstavljajući donatorske države, organizacije i institucije današnje konferencije, kao i predstavnici Roajamonskog procesa, Organizacije crnomorske ekonomske saradnje (BSEC), Centralnoevropske inicijative (CEI), Inicijativa za saradnju jugoistočne Evrope (SECI) i Procesa saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECF), sastali smo se u Kelnu, 10. juna 1999. godine, odgovarajući na poziv Evropske unije da usvojimo Pakt stabilnosti za jugoistočnu Evropu.
2. Zemlje jugoistočne Evrope priznaju svoju odgovornost da rade u okviru međunarodne zajednice na razvoju zajedničke strategije za stabilnost i razvoj regiona i da sarađuju između sebe i sa donatorima da bi tu strategiju primenili. Iskoristiti priliku da se reše strukturni nedostaci i nerešena pitanja, znači ubrzati demokratski i ekonomski razvoj u regionu.
3. Nastojaćemo da ostvarimo cilj trajnog mira, prosperiteta i stabilnosti u jugoistočnoj Evropi. Ovaj cilj ostvarićemo putem sveobuhvatnog i koherentnog pristupa regionu, koji uključuje Evropsku uniju, OSCE, Savet Evrope, Ujedinjene nacije, NATO, OECD, Zapadnoevropsku uniju (WEU), međunarodne finansijske institucije i regionalne inicijative. Pozdravljamo činjenicu da su Evropska unija i Sjedinjene Američke Države, u svom Novom transatlantskom planu, dale prioritet podršci Paktu stabilnosti, kao i činjenicu da Evropska unija i Ruska federacija smatraju Pakt stabilnosti prioritetom u svom političkom dijalogu.
4. Rešenje sukoba na Kosovu je od najvećeg značaja za našu sposobnost da u potpunosti ostvarimo ciljeve Pakta stabilnosti i da radimo na stvaranju trajnih, dugoročnih mera za budućnost mira i međuetničke harmonije bez straha od obnove sukoba.

II Principi i norme

5. Još jednom svečano potvrđujemo svoju posvećenost svim principima i normama, obuhvaćenim Poveljom Ujedinjenih nacija, Helsinškom poveljom, Pariskom poveljom, Kopenhagenskim dokumentom iz 1990. godine i drugim dokumentima OEBS-a i, gde je

- moguće, punoj primeni relevantnih rezolucija Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija, relevantnih konvencija Saveta Evrope i Opšteg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, imajući u vidu promovisanje dobrosusedskih odnosa.
6. 6. U našim nastojanjima, oslanjaćemo se na bilateralne i multilateralne sporazume o dobrosusedskim odnosima, koje su države regiona koje učestvuju u Paktu stabilnosti potpisale i tražićemo potpisivanje takvih sporazuma tamo gde oni ne postoje. Oni će predstavljati ključni element Pakta stabilnosti.
 7. 7. Ponovo potvrđujemo odgovornost prema našim građanima, kao i međusobnu odgovornost za poštovanje normi i principa OEBS-a i sprovođenje naših obaveza. Takođe potvrđujemo da su obaveze vezane za ljudsku dimenziju, preuzete našim članstvom u OEBS-u, pitanja direktnog i legitimnog interesovanja svih država koje učestvuju u Paktu stabilnosti i da one nisu isključivo unutrašnja pitanja država o kojima se radi. Poštovanje ovih obaveza predstavlja jedan od temelja međunarodnog poretka, čemu želimo dati značajan doprinos.
 8. 8. Naglašavamo da su se zemlje regiona koje učestvuju u Paktu stabilnosti obavezale da sprovedu trajne demokratske i ekonomske reforme (Paragraf 10) i uspostave bilateralnu i regionalnu saradnju kako bi unapredile svoju integraciju, na individualnoj osnovi, u evro-atlantske strukture. Zemlje članice Evropske unije i druge zemlje učesnice, kao i međunarodne organizacije i institucije, obavezuju se da će učiniti sve da im pomognu da ostvare brz i merljiv progres na tom putu. Ponovo potvrđujemo elementarno pravo svake pojedine države učesnice da, u skladu sa napretkom koji ostvaruje, slobodno bira ili menja svoje bezbednosne aranžmane, uključujući i sklapanje sporazumnih saveza. U tom smislu, svaka država učesnica poštuće prava svih drugih. One neće jačati svoju bezbednost na račun bezbednosti drugih država.

III Ciljevi

9. Pakt stabilnosti ima za cilj da podrži zemlje jugoistočne Evrope u njihovom nastojanju da unaprede mir, demokratiju, poštovanje ljudskih prava i ekonomski prosperitet da bi se ostvarila stabilnost u čitavom regionu. One zemlje u regionu, koje teže integraciji u evro-atlantske strukture, zajedno sa drugim učesnicama u Paktu, čvrsto veruju da će sprovođenje ovog procesa olakšati ostvarenje njihovog cilja.
10. U tom cilju, obećavamo da ćemo saradivati na:
 - sprečavanju i okončanju napetosti i kriza kao preduslovu za trajnu stabilnost. Ovo podrazumeva zaključenje i primenu međusobnih multilateralnih i bilateralnih ugovora i sprovođenje lokalnih mera da bi se eliminisali postojeći potencijalni uzroci sukoba;
 - sprovođenju zrelog, demokratskog političkog procesa, zasnovanom na slobodnim i pravednim izborima, utemeljenom na vladavini zakona i punom poštovanju ljudskih prava i elementarnih sloboda, uključujući i pravo ljudi da pripadaju nacionalnim manjinama, pravo na slobodne i nezavisne medije, zakonodavne ustanove odgovorne svojim izbornim jedinicama, nezavisno sudstvo, borbu protiv korupcije, produbljavaње i jačanje civilnog društva;
 - stvaranju mirnih i dobrosusedskih odnosa u regionu striktnim poštovanjem principa Helsinške povelje, izgradnjom poverenja i pomirenjem. Takođe ćemo saradivati i na stimulisavanju rada OEBS-a i drugih foruma na regionalnim merama izgradnje poverenja i mehanizmima za saradnju u oblasti bezbednosti;

- očuvanju multinacionalog i multietničkog diverziteta zemalja regiona i zaštiti manjina;
- stvaranju aktivnih tržišnih ekonomija, zasnovanih na zdravoj makro-politici, kao i tržišta otvorenih za ekspanzivnu spoljnu trgovinu i investicije privatnog sektora, efikasnih i jasnih carinskih i komercijalnih /regulatornih režima, razvoju jakih kapitalnih tržišta i diverzifikovane svojine, koja podrazumeva privatizaciju, što će proširiti krug prosperiteta za sve naše građane;
- razvoju ekonomske saradnje u regionu, kao i saradnji između regiona i drugih delova sveta i Evrope, što uključuje i slobodne trgovinske zone; promovisanju neometanih kontakata među građanima;
- borbi protiv organizovanog kriminala, korupcije i terorizma i svih nelegalnih aktivnosti;
- sprečavanju nasilnog raseljavanja stanovništva, prouzrokovanog ratom, progonom i civilnim konfliktima, kao i migracija uzrokovanih siromaštvom;
- obezbeđenju bezbednog i slobodnog povratka izbeglica i raseljenih lica svojim domovima. Istovremeno, pomoćićemo zemljama regiona time što ćemo sa njima podeliti teret izbeglica;
- stvaranju uslova, za zemlje jugoistočne Evrope, za punu integraciju u političke, ekonomske i bezbednosne strukture po njihovom izboru.

11. Trajni mir i stabilnost u jugoistočnoj Evropi postaće moguć tek kada demokratski principi i vrednosti, koje mnoge zemlje u regionu već aktivno promovišu, budu duboko ukorenjeni u čitavom regionu, uključujući i Saveznu Republiku Jugoslaviju. Međunarodni naponi moraju se koncentrisati na konsolidaciju i povezivanje stabilnih oblasti u regionu, da bi se postavili čvrsti temelji za tranziciju regiona u celini ka mirnoj i demokratskoj budućnosti.

Izjavljujemo da će Savezna Republika Jugoslavija biti dobrodošla kao punopravna i ravnopravna učesnica Pakta stabilnosti pošto se postigne politički sporazum za kosovsku krizu, zasnovan na principima dogovorenim od strane ministara inostranih poslova Grupe osam (G8) i uzevši u obzir potrebu da svi učesnici poštuju principe i ciljeve ovog Pakta.

Da bi se Savezna Republika Jugoslavija približila ostvarenju ovog cilja i poštujući njen suverenitet i teritorijalni integritet, razmotrićemo načine da Republiku Crnu Goru učinimo skorim korisnikom ovog Pakta. U tom kontekstu, pozdravljamo angažovanje predstavnika Crne Gore, republike članice Savezne Republike Jugoslavije, na našim sastancima. Takođe, naglašavamo nameru Evropske unije i ostalih zainteresovanih učesnica da nastave blisku saradnju sa crnogorskom, demokratski izabranom vladom

IV Mehanizmi

12. Da bi postigli ciljeve koje smo sebi postavili, saglasili smo se da osnujemo Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope, koji će pratiti napredak ostvaren na osnovu Pakta stabilnosti, unapređivati ga i definisati smernice za razvoj njegovih ciljeva.

13. Pakt stabilnosti imaće Specijalnog koordinatora, koga će imenovati Evropska unija, posle konsultacija sa predsedavajućim OEBS-a i drugim učesnicima i čije će naimenovanje odobriti predsedavajući OEBS-a. Specijalni koordinatorski odbor će predsedavati Regionalnim

- okruglim stolom jugoistočne Evrope i biće odgovoran za promovisanje postignutih rezultata u ostvarenju ciljeva Pakta, kako u svakoj zemlji ponaosob, tako i između njih. Specijalni koordinator će delovati uz podršku odgovarajućih struktura prilagođenih potrebama, i u saradnji sa vladama i relevantnim institucijama u tim zemljama, a naročito drugim zainteresovanim zemljama Evropske unije, kao i relevantnim međunarodnim organizacijama i institucijama. Specijalni koordinator će OEBS-u podnositi periodične izveštaje o ostvarenom napretku, u skladu sa procedurama ove organizacije, a u ime Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope.
14. Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope obezbediće koordinaciju aktivnosti sledećih Radnih grupa, koje će se oslanjati na postojeće stručne strukture, institucije i inicijative i koje mogu biti podeljene na podgrupe:
- Radna grupa za demokratizaciju i ljudska prava;
 - Radna grupa za ekonomsku obnovu, razvoj i saradnju;
 - Radna grupa za bezbednosna pitanja.
15. Odgovornosti ovih Radnih grupa navedene su u Aneksu ovog dokumenta. Radne grupe će se baviti pitanjima za koja su zadužene i olakšavaće njihovo rešavanje na osnovu sporazuma koji će se postići u okviru svake od njih.
16. Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope i Radne grupe činiće učesnici Pakta stabilnosti. Ukoliko žele, donatorske države, organizacije i institucije, kao i regionalne inicijative, navedene u Paragrafu 1 ovog dokumenta, mogu da učestvuju u Radnim grupama i Regionalnom okruglom stolu jugoistočne Evrope. Susedne i druge zemlje, a naročito zainteresovane pridružene članice Evropske unije, kao i relevantne međunarodne organizacije i institucije, mogu biti pozvane kao učesnici ili posmatrači, bez ikakve obaveze u budućnosti, na sastanke Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope i/ili Radnih grupa, da bi doprinele ostvarenju ciljeva Pakta stabilnosti.

V Uloge i saradnja između učesnika

17. Rad u okviru Pakta stabilnosti uzima u obzir različite situacije u kojima se učesnici nalaze. Da bi se ostvarili ciljevi Pakta, obezbedićemo efikasnu saradnju između učesnika Pakta stabilnosti, donatorskih zemalja, međunarodnih regionalnih organizacija i institucija, koje poseduju specifična znanja i iskustvo, kako bi doprinele zajedničkim nastojanjima. Uzdamo se u aktivno i kreativno učešće svih zainteresovanih u kreiranju uslova koji će omogućiti zemljama u regionu da iskoriste mogućnosti predviđene ovim Paktom. Svaki učesnik nastojaće da obezbedi da se ciljevi Pakta stabilnosti unapređuju njegovim učešćem u svim relevantnim međunarodnim organizacijama i institucijama.

Uloga Evropske unije

18. Pozdravljamo inicijativu Evropske unije da pokrene Pakt stabilnosti, kao i vodeću ulogu koju ona igra u saradnji sa drugim zemljama, organizacijama i institucijama koje u Paktu učestvuju ili olakšavaju njegovu primenu. Ta će inicijativa omogućiti da se Evropa čvrsto usidri u regionu. Konačni uspeh Pakta će u velikoj meri zavisiti od napora zemalja regiona uložениh u ostvarenje ciljeva Pakta i razvoja regionalne saradnju preko multilateralnih i bilateralnih sporazuma.

19. Toplo pozdravljamo spremnost Evropske unije da aktivno podrži zemlje u regionu i omogući im da ostvare ciljeve Pakta stabilnosti. Pozdravljamo aktivnosti Evropske unije usmerene na jačanje demokratskih i ekonomskih institucija u regionu, koje se sprovode preko niza relevantnih programa. Primetan napredak ostvaren je u uspostavljanju i razvoju ugovornih odnosa na individualnoj osnovi, a u okviru Regionalnog pristupa, između Evropske unije i zemalja regiona. Naglašavamo da će Evropska unija, na osnovu zaključaka koje je Savet Evrope usvojio u Beču, pripemiti Zajedničku strategiju za zapadni Balkan, kao fundamentalnu inicijativu.
20. Evropska unija će region približiti perspektivi pune integracije zemalja regiona u njene strukture. U slučaju zemalja koje još uvek nisu zaključile ugovore o udruživanju sa Evropskom unijom, to će biti učinjeno preko nove vrste ugovorog odnosa, koji uzima u obzir specifičnu situaciju svake zemlje ponaosob i uključuje mogućnost prijema u članstvo Evropske unije na bazi Amsterdamskog ugovora i onda kada kriterijumi definisani u Kopenhagenu budu zadovoljeni. Naglašavamo volju Evropske unije da, iako odluke o prijemu u svoje članstvo donosi nezavisno, pri njihovom donošenju uzme u obzir ostvarenje ciljeva Pakta stabilnosti, naročito napretka ostvarenog u regionalnoj saradnji, pored drugih elemenata od značaja za procenu prava na takvu mogućnost.

Uloga zemalja regiona

21. Veoma poštujemo solidarnost zemalja regiona sa naporima međunarodne zajednice i njihov doprinos u postizanju mirnog rešenja za Kosovo. Pozdravljamo dosadašnje napore i rezultate koje su zemlje jugoistočne Evrope postigle u oblastima demokratizacije, ekonomskih reformi, regionalne saradnje i stabilnosti. Ove zemlje biće glavni korisnici Pakta i one znaju da će njegova uspešna primena, kao i približavanje evro-atlantskim strukturama za one koji to žele, u najvećoj meri zavisiti od njihovih zalaganja da ostvare ciljeve Pakta i naročito njihove volje da sarađuju na bilateralnom i multilateralnom nivou i promovišu ciljeve Pakta u okviru sopstvenih državnih struktura.

Uloga OEBS-a

22. Pozdravljamo nameru OEBS-a, kao jedine pan-evropske bezbednosne organizacije, kao regionalne organizacije osnovane u skladu sa Poglavljem VII Povelje Ujedinjenih nacija i kao primarnog instrumenta za pravovremena upozorenja, sprečavanje sukoba, upravljanje krizama i post-konfliktnu obnovu, da da značajan doprinos aktivnostima predviđenim Paktom stabilnosti. Ponovo potvrđujemo da OEBS ima ključnu ulogu u unapređenju svih dimenzija bezbednosti i stabilnosti. U skladu s tim, tražimo da Pakt stabilnosti bude pod okriljem OEBS-a i u potpunosti se oslanjamo na napore OEBS-a kada se radi o poštovanju odredbi Pakta stabilnosti od strane zemalja učesnica, a u skladu sa procedurama i utvrđenim principima ove organizacije.
23. Oslanjaćemo se na institucije, instrumente i stručnost OEBS-a u našem doprinosu radu Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope i Radnih grupa, naročito Radne grupe za demokratizaciju i ljudska prava. Njihove jedinstvene kompetencije biće preko potrebne u unapređenju ciljeva Pakta stabilnosti. Mi izražavamo našu nameru, u slučajevima koji nalažu angažovanje OEBS-a vezano za poštovanje principa OEBS-a i primenu Pakta stabilnosti, da ćemo koristiti instrumente i procedure ove organizacije, uključujući one vezane za prevenciju konflikata, mirno rešavanje sukoba i ljudsku dimenziju. Države

potpisnice Konvencije u skladu s kojom je osnovan Sud pomirenja i arbitraže, mogu moguće sporove proslediti ovom sudu i tražiti neobavezujuće mišljenje suda.

Uloga Saveta Evrope

24. Pozdravljamo spremnost Saveta Evrope da integriše sve zemlje regiona u punopravno članstvo na bazi principa pluralističke demokratije, ljudskih prava i vladavine zakona. Savet Evrope može dati značajan doprinos ciljevima Pakta kroz svoje parlamentarne i međuvladine organe i institucije, svoje evropske norme inkorporisane u relevantne, zakonski obavezujuće konvencije, naročito Evropsku konvenciju o ljudskim pravima (i sud), svoje instrumente i programe pomoći u oblastima demokratskih institucija, ljudskih prava, pravosuđa i obrazovanja, kao i svoje jake veze sa civilnim društvom. U ovom kontekstu, posebno je zapažen Program stabilnosti za jugoistočnu Evropu ovog saveta, koji bi trebalo da bude sproveden kroz blisku saradnju sa zemljama kojima je namenjen i drugim međunarodnim i regionalnim organizacijama aktivnim u ovoj oblasti.

Uloga Ujedinjenih nacija, uključujući UNHCR

25. Naglašavamo centralnu ulogu Ujedinjenih nacija u regionu, kada se radi o miru i bezbednosti, trajnoj političkoj normalizaciji, humanitarnim naporima i ekonomskoj obnovi. Svesrdno podržavamo vodeću ulogu UNHCR-a u svim pitanjima koja se tiču izbeglica, kao i odlučujuću ulogu koju su preuzeli Svetski program hrane (WFP), UNICEF, Svetska zdravstvena organizacija (WHO), Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP), UNHCR i drugi članovi sistema Ujedinjenih nacija. S nestrpljenjem očekujemo aktivno angažovanje relevantnih agencija Ujedinjenih nacija u radu Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope. Podvlačimo da Ekonomska komisija za Evropu Ujedinjenih nacija ima iskustvo koje može doprineti radu Radnih grupa u okviru Pakta stabilnosti.

Uloga NATO-a

26. Zapažena je odluka NATO-a da ojača saradnju sa zemljama jugoistočne Evrope, zalaganje ove organizacije za veću otvorenost, kao i namera NATO-a, Saveta evro-atlantskog partnerstva i Partnerstva za mir da rade u saradnji sa drugim evro-atlantskim strukturama, doprinesu stabilnosti i bezbednosti i da održavaju i intenziviraju konsultacije sa zemljama regiona. Pozivamo na njihovo angažovanje, u skladu sa ciljevima Pakta, u regionalnim bezbednosnim operacijama, prevenciji i kontroli sukoba. Pozdravljamo ove stabilizacione aktivnosti, usmerene na promovisanje ciljeva Pakta. Znatnije korišćenje konsultativnih foruma i mehanizama NATO-a, razvoj mehanizma saradnje Saveta evro-atlantskog partnerstva i češće korišćenje programa Partnerstva za mir poslužiće ciljevima celokupne stabilnosti, saradnje i dobrosusedskih odnosa predviđenih ovim Paktom.
27. Zemlje članice NATO-a i značajan broj drugih učesnika podvlače da alijansa mora igrati važnu ulogu u postizanju ciljeva Pakta, naročito imajući u vidu nedavne odluke alijanse da svoje aktivnosti proširi i na zemlje regiona.

Uloga Sjedinjenih Američkih Država

28. Posle bliske saradnje sa Evropskom unijom na iniciranju ovog Pakta, Sjedinjene Američke Države i dalje će igrati vodeću ulogu u njegovom unapređenju i primeni, saradjući sa zemljama učesnicima i donatorima. Verujemo da aktivna uloga Sjedinjenih Američkih Država naglašava vitalni značaj koji zemlje regiona pripisuju njihovoj integraciji u evro-atlantske strukture.

Podvlačimo spremnost Sjedinjenih Američkih Država da podrže ovaj cilj, jer ove zemlje rade na tome da postanu najjači mogući kandidati za moguće članstvo u evro-atlantskih institucijama. Pozdravljamo tekući doprinos Sjedinjenih Američkih Država zemljama jugoistočne Evrope, bilo kroz programe ekonomske i tehničke pomoći, bilo kroz njihovu vodeću ulogu u međunarodnim finansijskim institucijama. Sjedinjene Američke Države će saradivati i koordinisati svoje aktivnosti sa drugim donatorima da bi se obezbedila maksimalna efikasnost pomoći regionu.

Uloga Ruske Federacije

29. Rusija je igrala i i dalje igra odlučujuću ulogu u regionu. Veoma se cene naponi Rusije i njen doprinos postizanju mirnog rešenja za konflikte u regionu, naročito tokom kosovske krize. Kako je u iniciranje ovog Pakta bila uključena još u njegovim prvim fazama, Ruska Federacija će i dalje igrati vodeću i konstruktivnu ulogu u razvoju i primeni Pakta, u saradnji sa Evropskom unijom, Ujedinjenim nacijama, OEBS-om, Savetom Evrope, međunarodnim ekonomskim i finansijskim organizacijama i institucijama, kao i regionalnim inicijativama i pojedinačnim državama. Ruska Federacija može dati dragoceni doprinos aktivnostima usmerenim na promovisanje mira, bezbednosti i post-konfliktne saradnje.

Uloga međunarodnih finansijskih institucija

30. Međunarodni monetarni fond, Svetska banka, Evropska banka za obnovu i razvoj i EIB, kao finansijske institucije Evropske unije, imaju veoma važnu ulogu, u skladu sa svojim specifičnim mandatima, u davanju podrške zemljama regiona u ostvarenju njihove ekonomske stabilizacije, sprovođenju reformi i razvoja regiona u celini. Računamo na ove institucije da će razviti koherentnu strategiju međunarodne pomoći za region i promovisati zdravu makro-ekonomsku i strukturnu politiku. Pozivamo ove međunarodne finansijske institucije da aktivno učestvuju u radu Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope i relevantnim radnim grupama.

Uloga Organizacije za evropsku saradnju i razvoj (OECD)

31. Zapažena je jedinstvena snaga OECD-a kao foruma za dijalog o srednjoročnoj strukturnoj politici i najboljim praktičnim rešenjima. Oslanjamo se na OECD imajući u vidu dobro poznatu kompetentnost ove organizacije u bavljenju privredama u tranziciji i njen otvoren dijalog sa zemljama jugoistočne Evrope i smatramo da bi trebalo da aktivno učestvuje u Regionalnom okruglom stolu jugoistočne Evrope i pomogne proces

ekonomske obnove, jačanje dobrog upravljanja i administrativnih kapaciteta, kao i dalju integraciju država regiona u evropsku i globalnu ekonomiju.

Uloga Zapadno-evropske unije (WEU)

32. Pozdravljamo ulogu koju WEU igra u promovisanju stabilnosti u regionu. U tom smislu, zapažen je doprinos bezbednosti koji ova organizacije daje, na zahtev Evropske unije, preko svojih misija u zemljama regiona.

VI Regionalne inicijative i organizacije

33. Naglašavamo naš interes za aktivne regionalne inicijative i organizacije, koje unapređuju prijateljsku saradnju između susednih država. Pozdravljamo pod-regionalne šeme saradnje između zemalja učesnica. Nastojaćemo da obezbedimo saradnju i koordinaciju između tih inicijativa i Pakta stabilnosti, što će obezbediti njihovo uzajamno jačanje. Oslanjaćemo se na njihove već postignute, relevantne rezultate.
34. Primećujemo da je Roajamonski proces već uspostavio dinamični okvir za saradnju u oblasti demokratije i civilnog društva. Stoga, Roajamon će igrati odlučujuću ulogu u toj oblasti, naročito u okviru prve Radne grupe Pakta Stabilnosti.
35. Zapažena je uloga Organizacije crnomorske ekonomske saradnje (BSEC) u promovisanju uzajamnog razumevanja, poboljšanju opšte političke klime i unapređenju ekonomskog razvoja u crnomorskom regionu. Pozdravljajući angažovanje ove organizacije u postizanju mira, bezbednosti i stabilnosti kroz ekonomsku saradnju, pozivamo BSEC da da svoj doprinos primeni Pakta stabilnosti u jugoistočnoj Evropi.
36. Primećujemo da je Centralnoevropska inicijativa (CEI) osnovala, zajedno sa zemljama regiona, stabilan i integrisan okvir za dijalog, koordinaciju i saradnju i oblastima politike, ekonomije, kulture i parlamentarnog rada. Na bazi njenog iskustva, ona će odigrati važnu ulogu u okviru Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope.
37. Naglašavamo da je Inicijativa za saradnju u jugoistočnoj Evropi (SECI) razvila inovativni pristup ekonomskoj i infrastrukturnoj saradnji u regionu time što je olakšala proces donošenja odluka od strane zemalja jugoistočne Evrope u poljima svojih aktivnosti. Kao takva, ova organizacija će odigrati ključnu ulogu u rešavanju regionalnih ekonomskih pitanja, naročito kada se radi o uklanjanju prepreka za privatne investicije u region, a u okviru Pakta stabilnosti.
38. Pohvaljujemo Proces saradnje u jugoistočnoj Evropi (SEECF) kao još jedan uspešan regionalan obrazac saradnje. Ohrabrujemo njegov dalji razvoj i institucionalizaciju, uključujući i finalizaciju njegove poverlje o dobrosusedskim odnosima i saradnji.
39. Naglašavamo doprinos dimenziji bezbednosti koji su dali Ministri odbrane jugoistočne Evrope (SEDM) time što su angažovali zemlje regiona i druge države u različitim aktivnostima saradnje, koje jačaju transparentnost i uzajamno poverenje. U njih spadaju i nove Multinacionalne mirovne snage za jugoistočnu Evropu.
40. Očekujemo da će predložena konferencija o regionima Jadranskog i Jonskog mora dati pozitivan doprinos regionu

VII Mobilizacija međunarodnih donatora i proces koordinacije

41. Ponovo potvrđujemo svoju posvećenost obnovi, stabilizaciji i integraciji regiona i pozivamo zajednicu međunarodnih donatora da da svoj velikodušni doprinos.

Pozdravljamo napredak koji su, preko Evropske komisije, ostvarile Svetska banka i Evropska unija u uspostavljanju procesa koordinacije donatora. Ovaj proces će biti usko povezan sa relevantom Radnom grupom i njegovim sprovođenjem će se definisati modaliteti rukovođenja i usmeravanja međunarodne pomoći. Svetska banka i Evropska komisija će, isto tako, biti odgovorne za koordinisanje sveobuhvatnog pristupa regionalnom razvoju i neophodnih donatorskih konferencija.

VIII Primena i mehanizmi revidiranja

42. Delotvorna primena ovog Pakta zavisice od razvoja i jačanja administrativnih i institucionalnih kapaciteta, kao i civilnog društva u zemljama na koje se odnosi - kako na državnom, tako i na lokalnom nivou - da bi se intenzivirala konsolidacija demokratskih struktura i ostvarila dugoročna dobrobit iz efikasnog rukovođenja i korišćenja međunarodne pomoći regionu.
43. Na poziv Predsedništva Evropske unije, Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope i Radne grupe održaće osnivačke sednice prvom prigodnom prilikom. Oni će raditi na ostvarenju konkretnih rezultata u skladu sa dogovorenim vremenskim rasporedom i u skladu sa ciljevima Pakta stabilnosti. Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope sastajace se periodično, na nivou koji će se tek utvrditi, da bi analizirao napredak koji su ostvarile Radne grupe. Okrugli sto će utvrđivati smernice za Radne grupe

Aneks

Organizacija Regionalnog okruglog stola za jugoistočnu Evropu i Radnih grupa Pakta stabilnosti za jugoistočnu Evropu

- A. Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope će sprovoditi Pakt stabilnosti delujući kao klirinška ustanova za sva principijelna pitanja koja se odnose na suštinu i primenu Pakta stabilnosti i kao upravljачko telo u procesu sprovođenja Pakta stabilnosti. Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope utvrđivaće smernice za Radne grupe.
- B. Radne grupe jesu instrumenti za održavanje i poboljšanje dobrosusedskih odnosa u regionu. One će se konstruktivno baviti pitanjima koja su im poverena i olakšavati njihovo rešavanje. Ciljevi Radnih grupa su, pre svega, sledeći:
 - rasprava o pitanjima multilateralnog okvira od koristi za definisanje načina na koji će se rešavati nedostaci, kao i prevazilaženje razlika putem dogovora i sporazuma, oslanjajući se na stručnost i podršku učesnika i donatorskih zemalja, organizacija, institucija i regionalnih inicijativa, naročito OEBS-a i Saveta Evrope.
 - identifikacija projekata koji za cilj imaju olakšavanje i postizanje dogovora, sporazuma i mera u skladu sa ciljevima Pakta. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti projektima koji uključuju dve ili više zemalja regiona.
 - kada je neophodno, davanje podsticaja oblastima u kojima se može postići dalji napredak.
- C. Svaka Radna grupa baviće se sledećim pitanjima i odlučivaće da li je osnivanje radnih podgrupa, koje bi uključivale učesnike i donatore, neophodno.

- Radna grupa za demokratizaciju i ljudska prava baviće se:
 - demokratizacijom i ljudskim pravima, uključujući prava osoba koje pripadaju nacionalnim manjinama; slobodnim i nezavisnim medijima; izgradnjom civilnog društva; vladavinom i primenom zakona; izgradnjom insitucija; efikasnom administracijom i dobrom vladavinom; uspostavljanjem zajedničkih pravila ponašanja kada se radi o pitanjima granica; drugim srodnim pitanjima od interesa za učesnike;
 - izbegličkim pitanjima, uključujući zaštitu i povratak izbeglica i raseljenih lica;
- Radna grupa za ekonomsku obnovu, razvoj i saradnju, uključujući ekonomsku saradnju u regionu i između regiona i ostatka Evrope i sveta, baviće se: promocijom slobodnih trgovinskih zona; graničnim transporom; snabdevanjem energijom i energetskim uštedama; deregulacijom i transparentnošću; infrastrukturom; promocijom poslovanja privatnog sektora; ekološkim pitanjima; održivom reintegracijom izbeglica; drugim srodnim pitanjima od interesa za učesnike, istovremeno održavajući integritet procesa donatorske koordinacije;
- Radna grupa za bezbednosna pitanja, koja će:
 - se baviti pravosudnim i unutrašnjim poslovima, kao i pitanjima migracija; koncentrisati na borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i svih kriminalnih i nelegalnih aktivnosti i prekogranične ekološke rizike; drugim srodnim pitanjima od interesa za učesnike;
 - redovno dobijati informacije od kompetentnih tela, koja se bave transparentnošću i merama izgradnje poverenja u regionu. Ova grupa će, takođe, podržavati dalju primenu Člana IV Dejtonskog mirovnog ugovora, kojim se reguliše kontrola naoružanja, kao i napredak u pregovorima o Članu V. Isto tako, ova će grupa razmotriti pitanje da li bi, u odgovarajućem momentu, dalja kontrola naoružanja i nove bezbednosne i mere izgradnje poverenja mogle biti razmatrane od strane odgovornih institucija, uzimajući u obzir postojeće obaveze u skladu sa CFE ugovorom.
 - redovno dobijati informacije od kompetentnih tela koja se bave pitanjima saradnje u oblasti odbrane i vojske, koja ima za cilj jačanje stabilnosti u regionu kao celini i između zemalja regiona. Ova radna grupa će, takođe, olakšati stalnu angažovanost svih učesnika Pakta da bi se obezbedila regionalna bezbednost, sprečili i kontrolisali sukobi. Rad ove radne grupe biće dopuna i integralni deo napora usmerenih na bezbednost regiona, koje preduzimaju različite evropske i evro-atlantske inicijative i strukture.

D. Radne grupe će sačiniti radne planove u skladu sa ciljevima Pakta stabilnosti. U okviru spektra svojih ovlašćenja, one mogu osnivati sekundarne radne grupe ili

sazivati sastanke i konferencije o pitanjima specifične ili pod-regionalne prirode. U ovom kontekstu, posebnu pažnju trebalo bi posvetiti negovanju odnosa između građana (naročito omladine), socijalnih grupa, preduzetnika i preduzeća, kao i nevladinih organizacija i njihovih partnera u različitim zemljama regiona. Radne grupe će posvetiti posebnu pažnju na koherentnost i doslednost svojih aktivnosti, nastojeći da promovišu komplementarnost i jedinstvo i izbegnu dupliranje postojećih aktivnosti.

- E. Regionalni okrugli sto jugoistočne Evrope imenovaće predsedništvo Radnih grupa. Radne grupe podnosiće izveštaje Regionalnom okruglom stolu jugoistočne Evrope. Predsedavajući Regionalnog okruglog stola jugoistočne Evrope i Radnih grupa sastajace se periodično i po potrebi, da bi razmotrili i koordinisali aktivnosti Radnih grupa i pratili napredak.
- F. Mesto i vreme održavanja sastanaka Radnih grupa trebalo bi da bude određeno na način koji će obezbediti prisustvo najvećeg mogućeg broja članova, koji mogu učestvovati u radu više od jedne Radne grupe. Ovim se ne isključuje mogućnost da sve Radne grupe sačine sopstveni raspored u skladu sa svojom dinamikom. Radne grupe mogu se sastajati u zemljama regiona po principu rotacije, na poziv pojedinačnih zemalja ili Evropske unije, ili u Beču, sedištu Stalnog saveta OEBS-a.
- G. Zemlja ili organizacija domaćin trebalo bi da na svoj račun obezbedi objekte za sastanke, konferencijske sale, sekretarsku pomoć i prevod. Evropska unija je izrazila spremnost da na sebe preuzme te troškove kada se sastanci održavaju u sedištu njenih institucija.